List 38. **NOVICE** Tečaj XLII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 17. septembra 1884.

Obseg: Razglas kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Kranji. — K jesenski setvi. — Kako napraviti dober vinski kis. — Ravnanje z mlekom pri majhnem gospodinjstvu. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Razjasnilne opombe vladine k načrtu postave o dedinskih naredbah pri kmetijskih domačijah srednje velikosti. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. (Konec.) — Dva občna zbora. — Volitev na Notranjskem. — Deželni zbor kranjski. — Noč pred sv. Dnevom. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Kranji.

C. k. družba kmetijska kranjska bode v Kranji 27. septembra t. l. dopoludne ob 9. uri na dvorišči gostilnice pri Žumri po očitni dražbi iz državne subvencije nakupljeneh 6 plemenskih juncev (bikov) in 2 telici rudečega belanskega rodu prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene za katero jo družba kmetijska kupi, in se proda tistemu, kdor največ za-njo da proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se s pismom zaveže jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 15. septembra 1884.

K jesenski setvi.

Poletje je minulo; dnevi postajajo krajši in čas jesenske setve je uže skoraj tukaj. Pri tej priliki hočem govoriti o zadevi, za kmetovalca zeló važni, a pri nas vendar še malo veljavni. Jaz mislim prav izbrano in prirejeno seme.

Ne dá se zanikavati, da kolikor čistejši, težje in enakomernejše je seme, toliko boljše in enakomernejše žetve se je nadejati. Čeravno bi se nihče naših kmetov ne upal oporekati tej izkušnji, vendar se oni iz tega ali unega ničevega vzroka ne držijo tega pravila.

Gori navedene lastnosti dobrega semena naj ima vsak kmetovalec brez razločka vedno pred očmi. Seme mora biti čisto, to je, brez vsacega plevelnega semena, drugače se ni treba čuditi, ako se v svojem času več plevela kot žita nažanje. Dalje naj bode seme obstoječe iz samih velikih, težkih zrn. Le na ta način zamoremo zopet pričakovati krepkih, močnih rastlin, katere naredijo veliko težkega zrnja. Konečno mora biti seme tudi enakomerno, to je, iz zrnja enake velikosti obstoječe, ker le po tem potu je mogoče si pridobiti enakomernih rastlin, katere v svojem razvitku enakomerno napredujejo in katere v enem in istem času zorijo.

Da se seme s tacimi lastnosti dobi, treba je, da se na žitočistilnih strojih dobro očisti in po potrebi tudi skoz take stroje spusti, kateri seme izbirajo. O takih neobhodno potrebnih strojih hočem prihodnjič enkrat pisati ter tudi razjasnilne podobe pridjati.

Res je, da si vsak majhen gospodar sam za-se ne more takih strojev omisliti, kajti cena je precej visoka. Ako si pa več gospodarjev v družbi kak tak stroj kupi, zamore vsak posebej biti za majhen denar deležen koristi stroja. Kmetovalci enega kraja bi sploh morali delati bolj sè združenimi močmi kot je sedaj običajno. O tej zadevi zamogle bi veliko storiti podružnice c. kr. kmetijske družbe, ki bi ravno tukaj morale služiti v izgled V družbi spoznavajo se posamezni društveniki med seboj; s tem se odstranijo največe zapreke, ki so stavljene proti skupnem nakupu strojev. Ako se iz prvega začetka skusi le z nakupom majhnih strojev, kakor na pr. ravno žitočistilnih strojev, kmalu udeleženci spoznajo korist tacega skupnega delovanja in nasledek je, da se kmalu kupi na splošne stroške kak veči stroj.

Kako napraviti dober vinski kis.

(Popravek k članku s tem napisom v 36. listu „Novic“.)

V 36. listu letošnjih „Novic“ je recitiran članek iz goriškega „Gospodarskega lista“ z naslovom: „Kako napraviti dober vinski kis.“

V tem članku je rečeno, da slavni prof. Pasteur za napravo kisa posebni aparat priporoča, in da tak primerni aparat za napravo kisa posodar Trost v Vipavi po 15 gold. izdeluje. Gospod prof. Povše, pisatelj tega članka, mi pač ne bode zameril, ako v pojasnjenje stvari sledeče objavim:

Ako gosp. prof. Povše „Weinlaube“ leta 1876. v roke vzame, bode lahko na 244 strani članek sledeče-

čega napisa našel: „Ein sehr praktischer Schnellessigständer“. Ta članek je pojasnen s prav lepo določno ilustracijo in s podpisom R. Dolenc. In če gosp. profesor Povše ta članek pazljivo prečita ter ga s popisom „Die Schnellessigfabrikation“ v knjigi „Compendium der chemischen Technologie der landwirthschaftlichen Hilfs- und Nebengewerbe als Leitfaden bei den Vorträgen an der k. k. höheren landwirthschaflichen Lehranstalt zu Ungarisch-Altenburg“ na str. 375 primerja, bode pač našel — kar mu pa menim, da niti iskati ni treba — da je aparat, kakoršnega za napravo kisa posodar Trost na Slapu pri Vipavi (ne pa v Vipavi) izdeluje, po meni toliko zboljšani francoski in po meni uže leta 1876. objavljeni in priporočeni, da bi bilo pač veliko bolj opravičeno reči: „R. Dolénc priporoča posebne aparate“, kakor pa: „slavni profesor Pasteur priporoča posebne aparate“.

Toliko brez vse zamere, držeč se gêsla: „vsakemu svoje.“

Na Slapu dné 13. septembra 1884.

R. Dolénc.

Ravnanje z mlekom pri majhnem gospodinjstvu.

Večkrat je navada v malih gospodinjstvih pozimi mleko, dokler se ne posname, postavljati v izbo. — S tem ravnanjem združenih je pa veliko nepriličnosti. Kajti jako težko se ubrani, da se mnogo prahu, katerega je vedno v obilici po izbah, ne posede tudi na mleko, katero hočemo posneti. Nadalje ima mleko tudi to lastnost, da se navzame gazov, tedaj tudi slabih duhov, dima, posebno tobačnega itd.

Tem nepriličnostim se lahko izognemo s tem, da postavimo mleko v omaro. To pač pomaga zoper prah, mleko pa se vendar še navzame gazov; opraviti pa imamo tudi še z drugo nepriličnostjo. Zrak v omari postane namreč zaduhel in na površji smetane naredi se pljesnoba, katere sicer ne zapazimo vedno s prostim očesom, pač pa zmerom z drobnogledom. Surovo maslo spinjeno iz take smetane ni čisto, da, ako so v izbi bolniki, povzroči tako mleko še celó lahko razširjevanje kake bolezni. Te nepriličnosti dajo se skoraj popolnem odstraniti, kakor pravi „Zeitschrift des landwirthschaftl. Centralvereines der Provinz Sachsen“, če se postavi v kak kot sobe visoka omara z zunanjim zrakom po cevi, ki ima več col svitlobe in je izpeljana skozi hišen zid.

Druga cev izpeljana je ravno tako na drugi strani, in ravno tako ima omara na stropu še dve cevi. Spodnja cev, ki leži proti strani, od katere vleče veter, pusti se odprta, ravno tako zgoraj na ravno nasprotni strani. Drugi cevi zamašiti se morate z zamaški. Tako nam je moč v omari imeti vedno prepih, katerega lahko ravnamo, ako imamo zamaške, ki popolnem ali pa le na pol zapirajo. Da se prepih ne ovira, postavijo naj se posode za dotično mleko na late in ne na deske.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 28. Kje se dobi kaka dobra srkalnica (pumpa) za gnojnico? (L. P. v K.)

Odgovor. Najboljše srkalnice za gnojnico in ob enem najceneje so one po Fawlerjevi sistemi, dobiste jo pa med drugim pri „Land- und forstwirthschaftl. Verkehrsbureau, Wien III., Ungargasse 59“ za 20 gld.

Vprašanje 29. Na splošno priporočevanje oral sem lansko jesen njivo za zimsko setev skoraj še enkrat bolj globoko kakor je pri nas običajno, a pšenica bila je dokaj slaba. Kaj je vzrok temu? Pri nas je drugače letos bila pšenica še precej dobra, toraj vreme moji pšenici ni škodovalo. Kmetje pravijo, da je bilo ravno globoko oranje vzrok. (Fr. R. v C.)

Odgovor. Kmetje imajo prav! Globoko oranje je jako koristna reč, celó neobhodno potrebna, če hočemo dohodke našega kmetijstva zboljšati, a vsaka reč mora biti na pravem mestu. Oprostite! Vi ste čuli ali morebiti brali o koristi globokega oranja, pa niste razumeli. Razorjite letos v jeseni njivo globoko, pustite jo čez zimo prazno stati ter jo obsadite spomladi s krompirjem, za katerega ste tudi uže v jeseni gnoj podorali, bodete videli, kako lep krompir bodete imeli. Na krompir sejajte pšenico in gotovo Vam bode tudi dobro storila. Na novo globoko razorani njivi pa pšenica nikdar ne bode dobro storila. Slabo vporabljena pravila umnega kmetijstva zamorejo biti pri našem kmetu velik ovir za napredek v kmetijstvu in je naravno, da store kmeta nezaupljivega proti vsaki novotariji. Samo iz knjig se še nihče ni naučil kmetovati.

Gospodarske novice.

* Umrl je 27. avgusta t. l. dr. Anton vitez pl. Masch, vodja kmetijske akademije v Ogerskem Starem gradu. Mož je bil izvrsten strokovnjak, kakor tudi učitelj. Tudi med Slovenci ima on lepo število nekdanjih učencev, kateri ga bodo gotovo vedno v dobrem spominu obdržali.

* * *

* Hrvatska vlada je sklenila po dogovoru z ogerško vlado, vpeljati iz Francoskega sadike amerikanskih trt. Hrvatska bode za sedaj dobila 10.000 sadik, in sicer sledeče sorte: Riparia Sacivage, Elvira, Jaquez in York-Madeira. Kaj pa pri nas?

* * *

* *Razstava vina, sadja in zelenjade* bode od 25. do 28. septembra v Gorici.

* * *

* *Zadruga za prodajo sadja in zelenjadi,* kateri naj kmetovalci pošiljajo ponudbe za tako blago, ustanovila se je v Gradci. Zadruga ima namen, da sadjerejcem pripomore k uspešni prodaji sadja.

* * *

* *Potna predavanja* imel bode potni učitelj Gustav Pirc dné 21. t. m. na Razdrtem o priliki občnega zbora kmetijske podružnice senožeške.

Nova postava.

Razjasnilne opombe vladine k načrtu postave o dedinskih naredbah pri kmetijskih domačijah srednje velikosti.

(Dalje.)

Smatrati bi se moralo, da je inventar domačije popolnem v zapuščini, ako bi prejemnik temu v kratko odmerjenem obroku ne ugovarjal. Za slučaje, ko bi prejemnik rabil to pravico ugovarjanja ne ostajalo bi druzega, kakor razsodbo o zahtevah izvedencem prepustiti.

K 7. V varstvo domačijskega inventarja proti izvršitvam (ločenem od domačije) zadostovale bi obstoječe naredbe, ako bi se le tudi vporabljale, to pa se žalibog le redko kdaj godi. Tukaj bi bilo tedaj treba samo vredeb potom naredeb. Kar pa zadeva brambo inventarja proti prostovoljni prodaji po lastniku samem, se mi dozdeva, da bi takega omejenja treba bilo določiti po poti postave, vendar-le neposredno v smislu dotičnih izpeljav kmetijske družbe, s katerimi se popolnem strinjam.

K 8. Z ozirom na namen postave, katera se hoče pripravljati, ne vidim nikakoršnega vzroka, pravico prejemstva omejiti samo na naslednike zapustnikove, in se zato izrekam za razširjanje pravice prejemstva na vse po §§. 732—735 o. d. z. poklicane postavne dediče.

K 9. Kmetije na Kranjskem dajo se redno le s težavami v najem dajati in se vsled najemodajanja večidel vničujejo. Pri gospodarjenji z izključno najetimi močmi pa je prinos redno toliki kot nič, ker so kmetije na Kranjskem premale in premalo prinosne, da bi mogle tak način gospodarstva prenašati. V postavi bi se moralo toraj na to ozirati, da prejemnik osobno obdeluje oziroma gospodari na domačiji.

K 10. Postavne določbe v smislu potrjevalnega odgovora na to vprašanje bilo bi nepogojno treba. Takoj izplačevati deleže je za prejemnika redno zelo težko breme, kakor sem si uže v splošnem delu svojega poročila dovolil omenjati. Jaz bi tukaj šel celó tako daleč, zagovarjati določbo, da naj bi prejemnik v nobenem slučaji ne bil vezan, deleže pred obrokom najmanj treh let izplačati, tudi ako sodediči prej lastno gospodarstvo ustanovijo. Vštric tega se ve da moral bi prejemnik biti vezan za živež sodedičev na domačiji skrbeti proti tem, da mu pri gospodarstvu pomagajo delati.

Potezal bi se tudi za pravico, da sme prejemnik deleže po okoliščinah plačevati v obrokih, sploh za najobširnejše varovanja prejemnika, ker bi tak na Kranjskem redno še tako imel slabo stanje.

K 11. Odgovor na to vprašanje posname se iz onega, kar je pri štev. 4., 5. in 6. navedeno.

K 12. Kmetje na Kranjskem sklepajo ženitne pogodbe večidel v tem smislu, da se preživečemu zakonskemu družetu, ako ni posestnik domačije, izgovori dostojen živež v hiši proti tem, da pri gospodarstvu pomaga delati. Naprava skupnosti premoženja med zakonskimi je prav redka. Postavna naredba, katera bi to nameravala, bi ostala večidel brez vspeha, ker bi se pri določbi take naprave toliko več ženitovanjskih pogodeb sklepalo. — Ker tukajšna navada ni škodljiva za nerazrušeno ohranjenje kmetijskih domačij, bi se postavna določba, katera bi je predrugačila, ne priporočala.

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje in konec.)

Zbornični tajnik poroča o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v Kočevji, katero se izreka za ustanovitev kolektivnih zadrug z malo premembo. Ono namreč predlaga:

1. za gostilničarje, posestnike hôtelov, kavarnarje, točarje žganja, najemne voznike v sodnem okraji kočevskem eno in v sodnem okraji ribniškem in velikolaškem eno zadrugo;

2. za trgovce vseh vrst, vštevši male prodajalce itd. v sodnem okraji kočevskem eno in v drugih dveh tudi eno zadrugo;

3. za vse ostale obrte razen lončarjev v občini Dolenja Vas v sodnem okraji Kočevje eno, in za oba druga okraja tudi eno zadrugo;

4. lončarji v občini Dolenja Vas naj bi imeli posebno zadrugo.

C. kr. okrajno glavarstvo omenja dalje, da bode delalo tudi na ustanovitev zadruge mlinarjev in žagarjev v celem političnem okraji.

Odsek se strinja s temi predlogi ter omenja, naj se c. k. okrajnemu glavarstvu tudi poroča, da zbornica hoče obrtovalce na sedeži političnega, oziroma na sedeži sodnega okraja v tej zadevi zaslišati, poročevalec stavi predlog:

C. kr. okrajnemu glavarstvu naj se v tem smislu poroča.

Zbornica vzprejme predlog.

X. Zbornični tajnik poroča, da c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini z dopisom z dné 4. avgusta t. l. naznanja, da je z obrtnimi zadrugami, kakor jih je predlagala zbornica, zadovoljno, ter meni, naj bi se na kak način obrtovalci prej zaslišali.

Odsek meni, naj bi se c. kr. okrajnemu glavarstvu poročalo, da je zbornica pripravljena zaslišati udeležence o ustanovitvi zadrug na sedeži obrtnega oblastva, oziroma na sedeži sodnih okrajev. Toraj stavi predlog:

Zbornica naj to naznani c. k. okr. glavarstvu.

Predlog se vzprejme.

XI. Zbornični tajnik poroča, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani z dopisom z dne 22. avgusta t. l. naznanilo, da se v splošnem strinja z mnenjem trgovinske in obrtne zbornice o ustanovitvi zadrug. Povabilo je en del obrtovalcev v dan 2. septembra t. l. v Ljubljano v posvetovanje ter izreka željo, naj bi se poslal en zastopnik zbornice k zaslišanju udeležencev v smislu §. 106., zakona z dne 15. marcija 1883. l. drž. zak. št. 39.

Gosp. poročevalec priporoča v imenu odseka predlog: Zbornica naj želji ugodi.

Predlog se vzprejme.

Gosp. J. Baumgartner predlaga: Tega posvetovanja naj se udeležita razen gosp. tajnika gospoda odbornika M. Pakič in V. Petričič.

Gosp. V. Petričič predlaga, naj se na njegovo mesto izvoli g. A. Klein.

Pri glasovanji se vzprejme predlog gosp. J. Baumgartnerja s spremembnim predlogom g. Petričiča.

Šolske stvari.

Dva občna zbora.

Po „Ljublj. Listu“ posnamemo sledeče poročilo:

Občni zbor „Narodne šole.“

Današnji občni zbor društva „Narodna šola“ je bil jako dobro obiskan. Predsednik g. Stegnar poročal je o delovanji v preteklem dvanajstem društvenem letu. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo v tem letu več udov, kakor v pretečenem, namreč 119 (ustanovnikov, učiteljev in šol). Tudi promet je bil veliko večji. Izmed dobrotnikov je posebno imenovati založnika Grubbauerja, ki je poleg nizkih cen še po vrhu društvu poklonil okolo 4000 pisank; potem gg. Kalistra v Trstu, dr. vit. Močnika, učitelje radovljiškega okraja in kranjsko hranilnico. Društven odbor ostane dosedanji, namreč: gg. F. Stegnar (predsednik), A. Praprotnik (pod-

predsednik), M. Močnik (blagajnik in tajnik), J. Borštnik, F. Govekar, H. Podkrajšek, F. Praprotnik, J. Tomšič, A. Žumer. Posebni nasveti so se stavili in vprejeli: 1) H. Podkrajšek: društvo naj skrbi za izdavo knjig za otroške knjižnice; 2) Levičnik: družba sv. Mohora naj se naprosi, da vsako leto poleg druzih knjig izdá tudi malo knjižico za otroke in otroške knjižice; 3) Fr. Govekar: gosp. dr. Fr. vitez Močnik naj se imenuje častnim udom; 4) A. Žumer: gosp. F. Stegnar naj se kot ustanovitelj in duša tega društva imenuje častnim udom; 5) M. Kos: gg. okrajni šolski nadzorniki naj se naprosijo, da učitelje in druge za šolo vnete ljudi nagovarjajo k pristopu k temu društvu. — Omenili smo uže včeraj, kakošen blag namen ima to društvo. Danes naj zabeležimo še to, da dobiva iz tega društva podporo osobito mladina revnih starišev, kateri svojih otrok ne morejo oskrbovati s potrebnimi samoučili, in zaradi tega blagega namena toplo priporočamo to društvo vsakemu, komur je splošna omika in blagostanje priprostega naroda pri srci, v izdatno podporo. Noben krajcar ne bode zavržen, ki se v ta namen podari.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

Dné 11. t. m. dopoludne se je vršil v telovadnici mestne šole na Cojzovi cesti občni zbor slovenskega učiteljskega društva. Navzočih je bilo do 60 učiteljev, nekateri tudi iz Spodnje Štajarske in iz Hrvatske (gospoda učitelja Tomšić in Hakel), potem gospoda profesorja Senekovič in Šuklje. Predsednik, šolski vodja gosp. A. Praprotnik, srčno pozdravi društvenike slovenskega učiteljskega društva, katero je letos doživelo svoje 16. leto. Društveni odbor se je tudi pretečeno leto trudil izvrševati lepo društveno nalogo, da duševno podpira slovensko ljudsko šolstvo. Če se tudi društvo ne bavi s politiko, se je vendar vselej iskreno zanimalo za to, da narodna ravnopravnost tudi v slovenski ljudski šoli in posebno v izobraževališčih za učitelje in učiteljice postane resnica. Odbor je zaradi tega delal na to, da se učni načrti in navodi z ozirom na novejše zakone in ministerijalne naredbe ter oziraje se na vsakdanje potrebe v kranjskih ljudskih šolah, prenaredé in uravnajo.

Odbor je tudi sprejel sledeči predlog: „Slovensko učiteljsko društvo pritrjuje sklepom uradne konference mestnega učiteljstva v Ljubljani z dné 29. maja t. l. o nasvetih za prenaredbo učnega črteža v peterorazrednih ljudskih šolah in o nasvetu, da naj se drugi deželni jezik (pri nas nemški) začenja podučevati še le tretje šolsko leto!“ Društveni odbor je temu, na podlagi vseh pedagogičnih pravil narejenemu sklepu veselo pritrdil, in to tembolj, ker ga je uže davno imel v svojem programu. Predsednik obžaluje, da nima društvo obilnejših materijalnih moči, da bi po vzgledu hrvatskega pedagogičnega društva delovalo tudi na literarnem šolskem polji. Predsednik se potem spominja umrlega knezoškofa dr. Pogačarja, kateri je bil velik prijatelj šole in podporni ud društva. Konečno izreka predsednik v imenu odbora zahvalo vsem rodoljubnim učiteljem in učiteljicam in drugim prijateljem, ki društvo podpirajo.

Tajnik gosp. Govekar je kratko poročal o odborovem delovanji. Odbor se je vedno trudil, da dela z združenimi močmi za blagor mladine, za srečo družine, za blaženost domovine, cerkve in države, sploh za zboljšanje človeštva. V tem zmislu je in bode društvo ravnalo po svojem gêslu: „Narodna omika na krščanski podlagi“. Tudi za zboljšanje materijalnega stanja učiteljstva je društvo skrbelo ter v ta namen na dotične kraje večkrat trkalo. Ako se tudi ni mnogo doseglo, je volja vendar bila dobra. Med mnogimi drugimi stvarmi se je odbor zeló trudil, da bi se na občno željo izdal težko pričakovan „Učiteljski imenik“. V to svrho so bili naprošeni gg. Predika, Žumer in Lapajne, da bi priredili nabrano gradivo in za tisek pripravili.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Volitev na Notranjskem.

(Konec.)

Popolnem neresnična in nalašč izmišljena je na dalje trditev „Slov. Nar.“ v štev. 193, da sem v svojem nagovoru, katerega je prečastiti gosp. dr. Sterbenec pri volilnem shodu v Postojini 17. t. m. prečital, trdil, „da bi bedasto bilo voliti deželnega poslanca, kateri bi ne hodil po potu odmerjenem mu od deželne vlade.“ Dotični stavek glasil se je tako: „Govori se, da je bedasto voliti ravno tistega, katerega vlada želi. To je popolnem prav! A še mnogo bolj bedasto bi bilo ravno tistega voliti, kateri je sedanji vladi najbolj nasproten.“

Vsacemu pametno mislečemu človeku prepuščam mirno v razsodje, če ni „Slov. Nar.“ tukaj zlovoljno besed in njih pomena predrugačil in presukal.

V uvodnem članku št. 194 „Slov. Nar.“, čegar vsebina ima — memogredé opomnjeno — mnogo bedastega, se mi zopet očita nedoslednost v najviši meri, in in se dokazuje s tem, da sem lansko leto gosp. dr. Zarnika volilcem toplo priporočal, a letos pa jim odgovarjal ga voliti.

Vzrok, da sem to storil, ni v tem, da sem se jaz spremenil, ampak nasprotno, ker se je g. dr. Z. spremenil. O času lanskih volitev bil je on v soglasji z drugimi narodnimi deželnimi poslanci ter bil ud narodnega kluba in popolnem opravičena je bila naša misel, da bode z drugimi poslanci vred složno deloval za blagor naroda in njegovih pravic.

A kar nenadoma se je spremenil, izstopil iz narodnega kluba ter v svojem „poslanem“ od 22. oktobra 1883. izrazil se, da se čuti popolnem osamljenega v deželnem zboru, ter da nima niti enega pristaša in da zarad tega svoj mandat odloži.

Kako da bi bil jaz potem zamogel, v očigled takih razmer, priporočevati svojim rojakom, da se g. dr. Z. zopet izvoli — to nikakor ne morem umeti, posebno pa uže za to ne, ko se gosp. dr. Z. ni izjavil, da hoče dane besede preklicati — še menj pa, da hoče zopet kandidirati.

Odložitev mandata od strani gosp. dr. Z. pa vendar ne gre smatrati za prazno burko, ker imam njega za preresnega, da bi si zamogel kaj tacega od njega misliti, potem ko sem popolnem prepričan, da on ne želi in noče več s temi poslanci v zbornici sedeti.

Ko zopetno laž moram slednjič pripoznati sporočilo v „Slov. Nar.“ št. 197, in sicer trditev, da bi se bil jaz 25. t. m. proti gg. Domiceljnu in Premerlu izrazil, da mi ni mogoče odstopiti od kandidature zarad tega ne, ker sem visoko stoječi osebi dal besedo, da bodem kandidiral.

Ona dva gospoda sta me res 5 minut pred začetkom volitve vprašala, če bi morebiti jaz ne hotel na korist gosp. Hinka Kavčiča od kandidature odstopiti.

Gospodoma nasproti sem se pa jaz le izjavil, da mi sedaj tega storiti ni več mogoče, ko sem se gledé moje osobe drugim volilcem uže zavezal, da prevzamem poslaništvo in da torej v zadnjem trenotji ni več — edino le od moje volje odvisno to storiti.

Vsako drugačno sporočilo v tej zadevi je torej lažnjivo.

V Cerknici dné 30. avgusta 1884.

Adolf Obreza.

Deželni zbor kranjski.

Včeraj imel je deželni zbor kranjski svojo drugo sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Branje zapisnika o 1. deželnozborni seji dne 9. septembra l. 1884.
2. Naznanilo zborničnega predsedstva.
3. Priloga 21. — Vladna predloga z načrtom deželne postave o spuščanji zasobnih žrebcev za konjsko plemenitev.
4. Priloga 17. — Poročilo deželnega odbora o volitvi deželnih poslancev:
   a) enega poslanca v volilnem okraji kmetskih občin Postojna-Senožeče-Bistrica-Planina-Lož;
   b) enega poslanca za mestni volilni okraj Kočevje-Ribnica;
   c) dveh poslancev iz volilnega razreda velikega posestva.
5. Priloga 14. — Poročilo deželnega odbora gledé agrarnih razmer na Kranjskem.
6. Priloga 16. — Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga proračun deželnega zaklada in njegovih podzakladov za l. 1885.
7. Priloga 20. — Poročilo deželnega odbora, zadevajoč odobrenje občinskih priklad.
8. Priloga 22. — Poročilo deželnega odbora gledé vpeljave taks za ogledovanje živine pri izdavanji živinskih potnih listov.
9. Ustna poročila finančnega odseka v sledečih peticijah:
   a) odbora „Glasbene Matice“ za podporo;
   b) šolskega vodje Janeza Lapajneta v Krškem za podporo za šolsko-literarna dela;
   c) Pavle Vukotičeve, ranocelniške sirote, za miloščino;
   d) šolskega odseka obrtnijske šole v Kočevji za podporo;
   e) Jere Kumar-jeve, vdove paznika prisilne delalnice, za rejni donesek svoji hčeri Jozefi;
   f) Mariji Statin, učiteljske vdove, za povekšanje pokojnine;
   g) učiteljske sirote Lucije Schott za daljno dovoljenje miloščine;
   h) Marjete Junc, učiteljske vdove, za miloščino in rejne doneske;
   i) Katarine Krombholc, učiteljske vdove, za povekšanje miloščine;
   k) Karoline in Ane Malenšek, učiteljskih sirot, za podaljšanje miloščin;
   l) Karoline Hočevar, učiteljske vdove, za miloščino;
   m) slikarja Josipa Petkovšeka za podporo;
   n) podpornega društva na višji kmetijski šoli na Dunaji za podporo;
   o) podpornega društva (Asilverein) na dunajskem vseučilišči za podporo.
10. Ustno poročilo finančnega odseka o §. 7. marg. št. 1., 2., 3., 4. deželno-odbornega letnega poročila, zadevajoč deželni muzej.
11. K prilogi 5. — Poročilo finančnega odseka o računskem sklepu zaklada prisilne delalnice za l. 1883.
12. K prilogi 6. — Poročilo finančnega odseka o računskih sklepih dobrodelnih zakladov za l. 1883.

Pri prvi točki odobril se je zapisnik prve seje brez ugovora.

Pri drugi točki: naznanila zborničnega predsedstva naznanil je gosp. deželni glavar daljo vrsto došlih mu prošenj večidel zadevajoče denarne podpore za ceste, mostove ali sicer cestne zadeve, ena pa iz Šmartna pri Litiji, zadevajoča uvedenje poludnevnega poduka na štirirazredni šmartenski šoli in za omejenje učenja nemškega jezika, in druga, zadevajoča premembo šolske postave gledé učiteljskih plač. — Predzadnja prošnja se je vsled predloga gospoda poslanca L. Sveteca takoj prebrala in ta vtemeljuje poludnevni razred z veliko oddaljenostjo učencev, gledé nemščine pa prosi, naj bi se v nemščini podučevali samo oni učenci, katerih stariši to zahtevajo. — Nadalje naznanil je gosp. deželni glavar, da je g. poslanec dr. Dolenc zbolel, in da je poslancu baronu Schwegelnu dovolil odpust za današnjo sejo.

Priloga št. 21 izročila se je upravnemu odseku.

O dopolnilnih volitval poročal je deželni odbornik gosp. Murnik z nasvetom, da naj se vse volitve potrdijo. Pa ko je ta nasvet stavil gledé notranjske volitve, pri kateri je bil izvoljen gosp. Obreza, oglasil se je oni Deschmann, ki je svoj čas tako goreče zagovarjal nezaslišani pritisk in pa krivične volitve trgovinske zbornice nasproti narodni stranki in je očital sedanji vladi, da se je neopravičeno utikala v to volitev; da je z nezaslišanim pritiskom delala zoper dosedanjega poslanca; da je kratila dostojanstvo vladino izrekoma s svojimi oficijoznimi listi, in je — tisti Deschmann, kateremu je bil nezaslišan pritisek, po pravici imenovan vojska proti vsi deželi pri volitvah l. 1877. — tedajne vlade po vsem všeč — protestiral v imenu žaljenega konstitucijonalizma zoper to, da je bil sedanji vladi bolj po volji zmeren poslanec, kakor pa poprejšnji izrečeni vladni nasprotnik. — Deschmannov namen pri tem je bil deloma ta, sedanji vladi očitati strankarstvo, deloma in poglavitno pa ta med narodnimi poslanci izbuditi razdvojenost, ker si je domišljeval, da se mu bode res vsedel kdo izmed njih na preneukretno nastavljene limanice. To pa se ni zgodilo in tako je Deschmann le preočitno pokazal, kdo še v zbornici seje nemir in razpor med narodoma naše dežele.

Temeljito zavrnili so tirade starega ravsarja najprej gosp. deželni predsednik sam v imenu vlade, dalje poslanci Šuklje, dr. Sterbenec in konečno poročevalec Murnik, kateri mu je prav dobro opomnil, da je ta govor Deschmannov približno uže pred nekaj dnevi čital v njegovem slaboglasnem lističi. Pri glasovanji gosp. Obrezovi volitvi obsedela je Deschmannova garda.

Vse daljne točke dnevnega reda rešile so se brez ugovora.

Priloga 14. izročila se je posebnemu gospodarskemu odseku 11 udov, kateri se je volil koncem seje; priloga 16. izročila se je finančnemu odseku, 20. in 22. pa upravnemu odseku, „Glasbeni matici“ privolila se je, kakor v minulem letu, podpora 500 gold. in enako so se tudi daljne prošnje po sklepu finančnega odseka deloma vslišale, deloma zavrgle.

Prihodnja seja bila je konečno napovedana na prihodnji petek, za katero bo dal gradivo v prvi vrsti finančni odsek.

Upravni odsek razdelil si je včeraj oddana mu dela in ima jutri ob 10. uri rešitev predlogov, katere so prevzeli posamezni poročevalci; izročenih je bilo dosedaj upravnemu odseku deset prošinj, šest druzih predlogov in trije paragrafi letnega poročila deželnega odbora, namreč §§. 3., 5. in 6.

Zabavne stvari.

Noč pred sv. dnevom.

Maloruska povést.

Ruski spisal N. V. Gogolj, preložil L. Podgoriški.

(Dalje in konec.)

Pred vsemi so stali služabniki in prosti kmetje z brkami, s čubami (čop), z rejenimi vratovi in obritimi podbradki, največ jih je bilo v kobenjakih (plašč), izpod katerih je nekaterim gledala bela, nekaterim pa sinja svitka. Kamor se je ozrl človek, vsem je na obrazih bilo poznati praznik. Starosta se je oblizaval, kazal je, da je mastil se s klobasami; deve so premišljale, kako bodo na ledu kratkočasile se v družbi z dečaki; staruhe so ognjenejše, nego kedaj, šepetale molitve. Po vsej cerkvi si slišal, kako je poklanjal se Kozak Sverbiguz.

Le Oksana je stala nekako zmóčena: molila je in ne molila. Na nje srci se je kopičilo toliko raznih čutstev, drugo od druzega trpkejše, drugo od druzega vjeljivejše, da je obličje izražalo samo silno žalost; solze so jej igrale v očéh. Tovarišice niso mogle izumiti temu nikakega povoda in niso sumile, da bi kovač bil kriv nje žalosti.

Ali vendar ni bil le Oksani kovač na mari. Vsi vaščanje so čutili, da je praznik, pa tudi ne praznik; kakor-si bodi, manjkalo je nečesa. Puščoba je bila: djak je po zajetji v vreči bil hripav in pel je z jedva slišljivim glasom, res je: pričli pevec je izborno pel bas, nu, pa koliko bi bilo izbornejše bilo, da je prisoten bil kovač, ki je pomagal vselej, kedar so peli: „Oče naš“ ali: „Iže heruvim . . .“, stopil na kliros ín z njega naznačil prav tisti napev, ki ga pojó v Poltavi. Zato je samo on zadoščeval dolžnosti cerkvenega pevca. Uže je minila zornica; po zornici je minila vélika Božja služba *) . . . vedigabog, kovača res ni bilo nikjer.

Še urnejše je o ostalii noči hudobec nesel kovača nazaj in nenadoma je Vakula zagledal se pred svojim domom. Ta trenotek je petelin zapel.

„Kam?!“ — zakričal je kovač in za rep ulovil hudobca, ki je hotel pobegniti — „čaki, ni še vse končano: nisem še zahvalil se ti.“ Po teh besedah je kovač popadel oklestek in hudirja trikrat mahnil z njim, ubogi hudobec pa je spustil se v beg in bežal je, kolikor je mogel, kakor bi ga bil prisednik namlatil. A tako je človeškega roda neprijatelj, ki je hotel prevariti človeka, okanil samega sebe.

Po vsem tem je Vakula šel v senik, zaril se v seno in spal je do obeda. Ko je bil probudil se, prestrašil se je, ker je videl, da je solnce uže visoko. „Zaspal sem zornico in dopoludansko Božjo službo“ — dejal je pobožni kovač in jel kesati se, ko je bil začel premišljati, da je Bog gotovo na kazen zbog grehotnega podjetja s hudirjem poslal mu sen, ki je zadržal ga, da ni bil v cerkvi o tako slavnem prazniku. Pa vendar-le, upokojil se je s tem, da hoče bodočo nedeljo izpovedati se popu in da po tem dnevu do drugega leta petdesetkrat s čelom dotakne se zemlje. Potlej je preiskal vso hišo. Prazno je bilo vse povsodi: nikogar ni bilo pod streho. Podoba je kazala, da ni vrnila se še Soloha.

Oprezno je iz nedrija vzel čižmice in zopet čudil se njih umeteljnosti in premišljal je čudovite dogodke minole noči; omil se je, kolikor je bilo moči, lepo oblekel se, del je na-se prav tisto obleko, ki so bili Zaporožci dali mu jo, vzel je iz kovčega novo čapko iz Rešetilovskih kož s sinjim dnom, — čapko, ki je ni del še o nobeni priliki na glavo in ki je bil kupil jo, ko je bil še v Poltavi; vzel je tudi nov, pisan pas; vse to je z nagajko (bič) vred zavezal s robec in odšel je naravnost k Čubu.

Čub je izbulil očí, ko je bil kovač prišel k njemu: ni znal, čemu bi se čudil, ali temu, ker je kovač vstal od smrti, ali — ker je predrznil se, ter prišel k njemu ali temu, ker je promenil se v tako gizdavega Zaporožca. Še bolj pa je čudil se, ko je bil Vakula razvezal sveženj in pred-enj položil novo čapko in pas, kakoršnega ni bilo videti v selu, ko je bil zgrudil se mu pred nogi in ko je bil s prošnjim glasom spregovoril: „Smiluj se me, batko! ne srdi se! Dej, to je nagajka; tepi me, kolikor rači tvoje srce, do céla sem ti pokoren; bíj me, samo nikakor se ne jezi! Ti si nekedaj pobratil se z mojim pokojnim očetom, jedel si z njim vred kruh in sol in pil si z njim bratovščino!“

Čub je tajno radosten gledal kovača, ki nikomur v selu ni bil pokoren, ki je petake *) in podkve trl, kakor ajdove mlince, — gledal je, kako prav ta kovač leží pred njegovima nogama. Da bi povečal lastno čast, vzel je Čub nagajko in udaril je z njo trikrat kovača po hrbtu. „Nu, dosti je, ustani! Stare ljudí poslušaj zmirom! Zábil bodem vse, kar je bilo doslé! Sedaj govôri, česa bi rad?“

„Daj mi, batko, Oksano!“

Čub je malo pomislil in pogledal čapko in pas: čapka je bila prekrasna, pas je bil velekrasen; spomnil se je na verolomno Soloho in odločno je rekel: „Dobro je! pošlji prosce!“

„Oh!“ — vskliknila je Oksana, ki je bila stopila čez prag in zagledala kovača, čudila se je in radostno je očí vprla vá-nj.

„Gledi, kakove čižme sem ti donesel!“ — ogovoril jo je Vakula — „prav tiste, ki je nosila jih carica.“

„Ne, ni treba meni čižmov!“ — dejala je, mahala z rokama in ni umeknila očí z njega — „jaz tudi brez čižmov . . .“ — ni dogovorila, a zarudela se je.

Kovač je stopil k njej in prijel jo za roko; krasotica je povesila oči. Še nikoli ni bila tako čudovito ljubeznjiva. Presrečni kovač je tiho, varno doteknil se je z ustni, a nje lice je zaripélo se — in še krasnejša je bila.

Popotoval pa je skozi Dikanko nadvladika (arhierej), ki je v blagem spominu; hvalil je krajino, kjer je počivala vas, in ko je peljal se po ulici, ukazal je, naj ustavijo pred novim domom.

„Čegava je ta pomalana hiša?“ — povprašal je nadvladika krasno, blizu vrat stoječo žensko, imela je dete v naročji.

„Kovača Vakule!“ — odgovorila je Oksana in priklonila se, ker ona je bila to.

„Izborno! krasno delo je to!“ — pohvalil je arhierej dom in ogledaval okna in vrata. Okrog vseh oken je bil rudeč natér (mal); na vratih pa so Kozaki ponašali se na konjih, imeli so lule v ustih.

Pa še živejše je arhierej pohvalil Vakulo, ko je bil zvedel, da je vklonil se cerkveni pokori in da je vès levi kliros pomalal zeleno in z rudečimi cvetkami.

Ali to ni vse: na levo stran stene, kjer je vhod v cerkvo, namalal je Vakula hudobo v peklu, — hudobo ostudno tako, da pljune, kdor mimo pride; mati vsaka

---

*) Ruski: obednja.

*) Petak je pet kopejek vreden novec.

svoje dete, kedar se razplače, nese pred ta obraz in opomni: „Gledi strašilo!“ — a dete postrani pogleda obraz, ustavi solze in glavico skrije materi med prsi.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (*Predvčerajšnji češpljev somenj v Ljubljani*) privabil je v mesto deloma tudi zarad začetka šol prav mnogo ljudstva in je bila kupčija sploh zeló živahna, tudi živine prignalo se je dokaj, izrekoma konj in žebet se je nagnalo precej, govoje živine primeroma malo. Kupčija pa je bila dobra; dobro so se plačevale molzne krave, voli vsake vrste in tudi za konje dobivale so se visoke kupnine.

— (*Vodstvo sirotišnice za dečke „Marianum“*) prevzele so s 15. dnem t. m. šolske sestre, katere imajo uže v svojem oskrbovanji šole v Mariboru.

— (*Osmo poročilo o računu Vincencijeve družbe v Ljubljani*) za čas od 24. aprila leta 1883. do 24. aprila l. 1884. izkaže dohodkov v gotovini 15.176 gld. 58½ kr., gotovo lepo spričevalo milosrčnosti in dobrotljivosti tukajšnjega prebivalstva.

— („*Slavec*“), delavsko pevsko društvo, ustanovilo se je pod načelstvom gosp. Jeločnika in velezaslуženega pevovodja g. Justina. Dne 7. t. m. imelo je novo društvo svojo ustanovno veselico v tukajšnji čitalnici, pri kateri je sodelovala tudi godba domačega pešpolka, in katera je vrgla čistega dohodka 60 gold.

— (*Molitvenik za dijake*), češki spisal A. Mužik, poslovenil Fr. Marešič, natisnili in založili J. Blasnikovi nasledniki 1884 — imenuje se jako lično tiskana molitvena knjižica, namenjena v prvi vrsti dijakom na slovenskih gimnazijah. — Knjižica 270 strani obsegajoča podaja deloma v sami slovenščini, deloma v slovenščini in latinščini posebno za dijake primerne molitve za domačo pobožnost, za očitno pobožnost, nadalje molitve k zakramentom, pobožnost do Jezusa Kristusa, pobožnost k blaženi Mariji Devici, pobožnost k svetim angeljem, pobožnost k svetnikom božjim, pobožnost v različnih potrebah življenja in konečno: psalme, himne in pesmi, molitvenik na prodaj je v J. Blasnikovi tikarni v Ljubljani in velja nevezan 60 kr., v platno vezan 90 kr., prav lično v platno vezan in z zlato obrezo 1 gold. 10 kr., ravno tako v usnje vezan pa 1 gold. 15 kr.

— (*Vrsta porotnih obravnav*) zdanje sesije je sledeča: 15. septembra: Balantič Matevž, hudodelsvo uboja; 16. septembra: Jugovec Fran, hudodelstvo težke telesne poškodbe; 17. septembra: Kisovec recte Jekovec Janez, hudodelstvo težke telesne poškodbe; 17. septembra (druga obravnava): Prepeluh Janez, hudodelstvo tatvine; 18. septembra: Vozelj Fran, hudodelstvo roparskega umora; 19. septembra: Vit Lojze, hudodelstvo uboja; 20. septembra: Rojina Marijana, hudodelstvo požiga; 22. septembra: Jeras Jurij, hudodelstvo uboja; 22. septembra: (druga obravnava): Heyne Henrik, hudodelstvo izneverjenja; 23. septembra: Pavlin Fran, Logar Tone in Petrovčič Janez, hudodelstvo ponarejanja denarja; 24. septembra: Sima Jurij, hudodelstvo uboja; 25. septembra: Stenovec Janez, hudodelstvo uboja; 25. septembra (druga obravnava): Selan Jaka, hudodelstvo uboja. Razen teh prideta še dve novi obravnavi, a ne, kakor se govori, proti anarhistom.

— (*Porotniki izžrebani za 15. t. m. pričeto porotno zasedanje.*) Glavni porotniki: Didak Gustav, hranilnični uradnik v Ljubljani; Deperis Anton, posestnik v Vipavi; Čadež Janez, posestnik v Poljanah; Drenik Franc, zavarovalni uradnik v Ljubljani; Schwingshackel Henrik, hiš. pos. in kotlar v Ljubljani; Del Negro Pavel, posestnik v Kranji; Bernard Jože, trgovec s steklom v Ljubljani; Gasdek Ignacij, trgovec s cunjami v Ljubljani; Pupis Karol, posestnik in trgovec v Cirkovski Vasi; Stedry Vaclav, agent v Ljubljani; Pakič Miha, hiš. pos. in trgovec v Ljubljani; Candusso Anton, posestnik in trgovec z lesom v Dolenjem Logatci; Čibašek Matevž, posestnik v Črnovčah; Hirschmann Egidij, gostilničar v Ljubljani; Juvan Jože, hišni posestnik v Ljubljani; Urbančič Ivan, veliki posestnik v Turnu; Defranceschi Janez, trgovec v Šturiji; Goliaš Janez, marketendar v Ljubljani; Doberlet Janez, hiš. pos. v Ljubljani; Strbenec Jos., trgovec v Železnikih; Schiffer Viljelm, trgovec s premogom v Ljubljani; Schuller Benjamin, trgovec v Kropi; Jakopič Fran, hišni pos. v Ljubljani; Matjan Jakob, hišni pos. in pek v Ljubljani; Weber Karol, trgovec v Ljubljani Gostinčar Janez, hišni posestnik in gostilničar v Velčah Premrl Fran, posestnik in trgovec v Martinjaku; Javornik Tomaž, hiš. posest. in usnjar v Hribu; Pauschin Alojzij, hišni pos. in steklar v Ljubljani; Staré Anton, veleposestnik v Mengišu; Mühleisen Arthur, hišni posestnik v Ljubljani; Sever Janez, posestnik v Vižmarjih; Pribrovec Fran, posestnik v Kropi; Škofic Janez, trgovec v Ljubljani; Burgar Fran, posestnik v Postojini, in Primar Janez, posestnik in mlinar v Zalogu. Namestniki: Luckmann Jos., trgovec; Žagar Janez, pek; Krašna Miha, hišni posestnik; Kunstl France, hišni posestnik; Jeras Josip, hišni posestnik; Harisch Hermann, tapetnik; Vičič Janez, trgovec; Krejči Anton, kožuhar, in Reich Anton, čevljarski mojster, vsi v Ljubljani.

— (*Slovensko gledališče.*) „Jamska Ivanka“ pela se bode prihodnjo soboto in nedeljo v tukajšnjem gledališči na korist „Narodnemu domu“. Ker je uže nastopil čas gledališčne predstave in bode v „Jamski Ivanki“ poleg druzih pela tudi gospa Gerbičeva iz Cerknice, gospa Odijeva in g. Meden, nadejati se je gledé na hvalevreden namen, kateremu je odločen čisti dohodek, prav obilnega obiskanja.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Vse druge dogodbe zadnjih dni, bodi-si zborovanje za sedanji čas sklicanih deželnih zborov niže- in gornje-avstrijskih in solnograškega, bodi-si pravdanje dunajskega mestnega zbora s tukajšnjim namestništvom ali strogo postopanje policije proti anarhistom; vse to nima pomena memo velike dogodbo tekočega tedna — sestanka treh cesarjev v Skjernjevicah.

Cara ruskega, kateri se je pri svojem potovanji v Varšovo podal v Skjernjevice, prišla sta ta ponedeljek tje obiskat cesar avstrijski in cesar nemški. Našega cesarja spremljal je naš minister vnanjih zadev grof Kalnoky, nemškega cesarja pa knez Bismark, z ruskim carom pa biva zdaj tudi ruski minister vnanjih zadev Giers. — O tem shodu sodi zeló ves svet soglasno, da to ni samo izraz osobne prijaznosti med vladarji, temveč da se ima pri tem shodu skleniti ožji zveza med tremi velikimi državami evropejskimi v gotovo odločene namene, katere imajo koristiti vsaki združenih treh držav, pa tudi miru vse Evrope. — Edina angleška vlada je, katera z nekakim nezaupanjem ogledava tako namenoma glasno razodevano prijateljstvo treh cesarjev, ker si lahko na prstih preračuna, da se bode morala tudi Angleška, akoravno bi ji ne bilo všeč, ukloniti soglasnim zahtevam treh cesarjev. Pa tudi Angleška po svojih časnikih naglaša, da bode shod treh cesarjev gotovo pospeševal evropejski mir — pa da se ne bode nič sklenilo, kar bi bilo Angleški v škodo.

V dolnje-avstrijskem deželnem zboru zahteval je novoizvoljen konservativni poslanec duhovnik Knab, da morajo tudi za volitev odsekov predlagati kandidate posamezne kurije, zato, da bode v vseh odsekih zastopano tudi kmetijsko prebivalstvo. Ta nasvet sicer ni obveljal, ker imajo liberalci tukaj še veliko večino, toda nadejamo se, da bode izrekoma poslanec Knab, ki je izredno nadarjen in skušen politik, znal hoditi pravo pot, da si do prihodnjih volitev pribori toliko tal, da ne bodo samo kmetijske občine, temveč tudi večina manjih mest in trgov zastopani po konservativcih, in da se tudi v kuriji vélikega posestva polagoma pridobijo mnogobrojni zmerni elementi, ki so se liberalcem samo zato pridružili, ker še za konservativce niso vedeli, da so.

Štajarsko. — Slovenski štajarski poslanci so sicer predsedništvo in nagovor deželnega glavarja grofa Wurmbranda z upanjem pozdravili, pri volitvah v odseke pa jih je liberalna stranka tako prezirala, da nameravajo za prihodnje še odločnejše postopanje izrekoma, ako bi jih liberalci tudi pri volitvi deželnega odbora prezrli. — Kolikor mi poznamo štajarske liberalce, nimajo oni večinoma nikakoršnega ozira na Slovence, tedaj bi se nam vspešno zdelo, da tamošnji slovenski poslanci v zvezi s tamošnjimi konservativci postopajo, le tedaj jim je mogoče doseči pomenljivih vspehov.

Iz Gorice. — Deželna vlada je sedaj z ozirom na javni mir in zdravje prepovedala slovesno blagoslovljenje zastave tamošnjega delavskega podpornega društva, kateremu je predsednik g. prof. Povše. — Mi smo svoj čas obžalovali, da v tej zadevi goriški narodni poslanci niso znali trdno in složno postopati; zdaj se je pokazal sad nesloge, v tem, da je po prvem udarcu zadel tamošnje Slovence vsled raščečega vpliva njihovih nasprotnikov drugi — hujši udarec.

Hrvatska. — Volitve za deželni zbor so se pričele, o izidu je znano do zdaj, da je izvoljenih 7 narodne stranke, eden neodvisne in 2 Starčevičana.

Ruska. — Ves svet obračal se je zadnje dni na Rusko-Poljsko, kjer so se sošli minuli ponedeljek v Skjernjevicah car ruski s cesarjem avstrijskim in cesarjem nemškim, in kjer so ostali do včeraj popoludne. Cesar avstrijski dospel je tje ob 2. uri popoludne. Pričakovali so ga na kolodvoru car v avstrijski uniformi s sv. Štefana redom, carica, carevič, véliki knezi Jurij, Vladimir in Nikola, vélika kneginja Marija Pavlovna in vsi ruski vojaški in dvorni dostojanstveniki, ministri Voroncev-Daškov, Posjet, Giers, grof Tolstoj in poslanik Lobanov, na kolodvoru postavljena je bila tudi častna straža. Avstrijski cesar v ruski uniformi z redom sv. Andreja objel in poljubil je trikrat ruskega cara ter mu krepko stisnil roko, godba pa je zasvirala avstrijsko himno, potem je poljubil naš cesar carici večkrat roko ter pozdravljal prisrčno druge člane carske rodbine. Potem sta se predstavila prestolanaslednik in véliki knez Peter.

Ob 4. popoludne dospel je tje nemški cesar. Malo pred njegovim prihodom prišli so na kolodvor car in carica, cesar avstrijski, cesarjevič in veliki knezi. Ko je vlak vozil na kolodvor, igrala je godba prusko himno, car hitel je nemškemu cesarju nasproti, vladarja sta se objela in trikrat poljubila, na to je nemški cesar carici poljubil večkrat roko, ravno tako srčen je bil pozdrav avstrijskega cesarja. Cesar Viljem ogledal si je častno stražo in potem so se podali vsi v palačo, kjer je bil ob 7. uri obed. Obeda so se vdeležili vsi trije vladarji, knezi, Bismark, kalnoki in okolo 100 povabljenih oseb. Cesar Viljem peljal je carovno k obedu, cesar avstrijski sedel je na desni poleg carice, cesar nemški na levi, car pa nasproti carici. Napitnih govorov ni bilo, napivali so si samo vladarji med seboj.

Gledé varnosti oziroma naklepov nihilistov imamo omeniti dogodbe, katera se je naznanjala s Krakova, blizo tam se je namreč malo pred prihodom cesarjev na bližnji postaji, ko je tje dospel iz Nemške prišedši železniški vlak, slišal iz vagona strel, ko pogledajo, od kod je prišel, najdejo v oddelku vagona mladega človeka krvavečega in poleg njega revolver, iz katerega se je še kadilo. Mlad ranjenec povedal je, da je bil od nihilistov poslan, da izvrši atentat in iz strahu pred nihilisti se je rajši vstrelil sam.

Laška. — Kralj bival je več dni v Neapolu in je vedno obiskaval bolnike in umirajoče za kolero. Tudi izmed kraljevega spremstva umrle so 4 osobe za kolero, obolel je nekoliko tudi eden kralja spremljajoč minister. Pogumno vedenje kraljevo napravilo je zelo dober utis, skrb za obolele se je zopet povrnila in zmešnjave so se umaknile boljšemu redu, sploh odjenjal je neizmeren strah in s tem začela je pojemati tudi kolera. — Včeraj iz Rima došel telegram naznanja iz vseh laških okuženih krajev 750 za kolero obolelih in 422 umrlih oseb, v Neapolu samem pa 643 obolelih, 371 umrlih oseb. Sicer se iz Rima naznanja, da pripravlja papež „enciklíko“ o pravem in o krivem liberalizmu.

Minulo nedeljo zapustil je kralj Neapol, na poti do kolodvora spremljala so ga društva in čuli so se klici: živijo oče domovine, živela hiša Savojska! Kralj se je zahvaljeval ginjen. Minister Mancini, ki je zdrav, spremil je kralja na kolodvor, pa on ostane še v Neapolu. — Ponedeljek zjutraj ob 4. pripeljal se je kralj v Florenc, kjer je bil zopet živahno pozdravljan.

Francoska. — Vse kaže, kako neljuba je Francoski vojska s Kitajci, vkljub vsemu, kar se je uže do zdaj zanesljivega poročalo o napovedbi vojske po Kitajcih, vendar še trdijo, da uradno vojska še ni napovedana, da še zmiraj traja pogajanje zarad miru in da bo morebiti še tudi vspešno. „Pol. Corr.“ pa poroča iz Pariza, da se delajo vse priprave za vojsko, da se sicer ne bode mobiliziral en del vojne za pomnoženje vojske Tonkinske, temveč da se bode vojska pomnožila s prostovoljci, katere hočejo nabrati v kolonijah. Gledé povračila škode, prizadete po bombardiranji Aleksandrije, se zagotovlja, da tudi Angleška seda previdi, da se ne bode dalo več odlašati.

Egipt. — Angleži zdaj delajo velike priprave, rešiti Gordona in z njim tudi svoj vpliv v Egiptu in v Sudanu, pa, kakor se poroča iz Egipta, so vojaški poveljniki in angleška vlada različnih misli, gledé poti, po kateri bi se odposlala pomoč, eni jo hočejo poslati po Nilu, drugi pa po sueškem kanalu, rudečem morji in tam iz Suakima v Sudan. — Vse kaže, da angleška vlada ne more pustiti svoje dosedanje politike cincanja in omahovanja v Egiptu, akoravno je doživela uže toliko krvavih in za Angleško malo častnih skušenj.

Žitna cena

v Ljubljani 10. septembra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 80 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 37 kr. — rži 5 gold. 4 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 18 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovsa 2 gold. 76 kr. — Krompir 2 gold. 46 kr. 100 kilogramov.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.